

DOI: <https://doi.org/10.15388/SMP.2025>

Mokslinė-praktinė konferencija SLAUGOS MOKSLO NAUJOVĖS: 2025

2025 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Konferencija skirta visų specializacijų bendrosios praktikos slaugytojams, išplėstinės praktikos slaugytojams, visų pakopų slaugos studijų programų studentams, slaugos tyrėjams ir mokslininkams

Konferencijos tezės

Sudarytoja Rita URBANAVIČĖ

Profesinės kompetencijos sąsajos su edukaciniais komponentais: iš slaugos studentų perspektyvos

Katažyna Aneta Borščevska¹, Viktorija Kielė^{1, 2}, Natalja Istomina¹

¹ Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Slaugos katedra

² Vilniaus kolegijos Sveikatos priežiūros fakultetas

Tyrimo pagrindimas. Tinkama profesinė kompetencija užtikrina pacientų priežiūros kokybę, saugą ir profesinių standartų laikymąsi [1]. Slaugytojų profesiniai įgūdžiai turi būti įgyjami tuoj po studijų baigimo ir nepertraukiamai tobulinami įvairiuose mokymuose, tobulinimosi kursuose [2–4]. Tokie mokymo elementai kaip praktika, paskaitos ir simuliaciniai užsiėmimai yra būtini studijuojant, siekiant įgyti aukštą slaugytojo profesinę kompetenciją, kad būtų lengviau pradėti praktinį slaugytojo darbą, taip įtvirtinant savo žinias ir stiprinant pasitikėjimą savimi [1–6].

Svarbu tobulinti studijų programas aukštosiose mokyklose, keisti praktikų organizavimą ir skatinti dėstytojus naudoti mokymo komponentus, atsižvelgiant į Lietuvos ir pasaulio sveikatos priežiūros pokyčius, taip siekiant ugdyti kompetentingus slaugos specialistus [4, 7–10].

Tikslas – nustatyti profesinės kompetencijos sąsajas su edukaciniais komponentais iš slaugos studentų perspektyvos.

Metodai. Mokslinės literatūros paieška atlikta duomenų bazėje *PubMed (Medline)*. Pagal atmetimo ir įtraukimo kriterijus į sisteminę apžvalgą įtraukti ir išnagrinėti 5 moksliniai straipsniai. Atlikta tiriamoji mokslinės literatūros apžvalga ir analizė [11].

Rezultatai. Penki moksliniai tyrimai atitiko įtraukimo kriterijus. Atlikus apžvalgą nustatyta, kad tyrimuose daugiausia dėmesio skirta slaugos studentų kompetencijoms tobulinti. Dažniausiai nagrinėti šie edukaciniai komponentai: dėstytojų ir (arba) mentorių kompetencijos, klinikinė praktika ir mokymas bei mokymasis slaugos programose. Kartu šie komponentai sudaro visapusišką mokymo ir mokymosi aplinką, kuri skatina slaugos studentų profesinį tobulėjimą ir parengia juos būsimiems iššūkiams sveikatos priežiūros srityje [12–16].

Išvados. Dažniausiai analizuojami šie mokymo/edukaciniai komponentai: klinikinė praktika, mentorystė ir mokymo bei mokymosi metodai. Edukacinių komponentų poveikis profesinei kompetencijai vertinamas įvairiai.

Literatūra

1. Flinkman M., Leino-Kilpi H., Numminen O., Jeon Y., Kuokkanen L., Meretoja R. Nurse Competence Scale: a systematic and psychometric review. *Journal of Advanced Nursing*. 2017 May 7;73(5):1035–1050. <https://doi.org/10.1111/jan.13183>

2. Lejonqvist G. B., Kajander-Unkuri S. Evaluating nursing competence with the Nurse Competence Scale from an ontological and contextual point of view: An integrative literature review. *Nordic Journal of Nursing Research*. 2022 Mar 24;42(1):7–17. <https://doi.org/10.1177/20571585211000972>
3. Lietuvos sveikatos apsaugos ministro įsakymas Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 8 d. Įsakymo nr. V-591 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 28:2011 „Bendrosios praktikos slaugytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo. 2019 m. liepos 12 d. Nr. V-828. Iš teisės aktų registro [interaktyvus]. [žiūrėta 2024-11-09]. Prieiga per internetą: <https://eseimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/024dd4c1a6d911e9aab6d8dd69c6da66>
4. Baltinaitė G., Zagurskienė D., Riklikienė O., Mikkonen K., Kääriäinen M. „Slaugos praktikos mokytojų kompetencijos vertinimas jų pačių požiūriu“. *Socialinė sveikata*. 2019;1(9). http://www.socialinisdarbas.lt/files/socialinisdarbaslt/SS_9%20.pdf#page=6
5. Visiers-Jiménez L., Suikkala A., Salminen L., Leino-Kilpi H., Löyttyniemi E., Henriques M. A., et al. Clinical learning environment and graduating nursing students' competence: A multicountry cross-sectional study. *Nursing & Health Sciences*. 2021 Jun 25;23(2):398–410. <https://doi.org/10.1111/nhs.12819>
6. Kaihlanen A. M., Gluschkoff K., Koskinen S., Salminen L., Strandell-Laine C., Fuster Linares P., et al. Final clinical practicum shapes the transition experience and occupational commitment 10 of newly graduated nurses in Europe—a longitudinal study. *Journal of Advanced Nursing*. 2021 Dec 8;77(12):4782–4792. <https://doi.org/10.1111/jan.15060>
7. Urbonaitė E., Kriukelytė D. Slaugos programos studentų pasitenkinimas klinicine praktika ir jos organizavimu. *Socialinė sveikata*. 2021;1(12):58–66. Available from: https://sm-hs.eu/wp-content/uploads/2019/12/SM-HS_296_183-189.pdf
8. Mažionienė A., Gerikienė V. Studentų pasitenkinimo klinicine mokymo aplinka sąsajos su mokymąsi sąlygojančiais veiksniais. *Sveikatos mokslai*. 2020;29(6):183–189. doi: <https://doi.org/10.35988/sm-hs.2019.124>
9. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2005/36/EC. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:32005L0036&from=EN>
10. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2013/55/EU. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/HTML/?uri=CELEX:31013L0055&from=EN>
11. Davies A. Carrying out systematic literature reviews: an introduction. *British journal of nursing*. Mark Allen Publishing. 2019 Aug 8;28(15):1008–1014. doi:10.12968/bjon.2019.28.15.1008. PMID:31393770
12. Zeleníková R., Gurková E., Pěřůžková R., Štureková L., Jarošová D., Kajander-Unkuri S. Self-assessed competence of final-year nursing students. *Nursing Open*. 2023 Jul;10(7):4607–4618. doi:10.1002/nop.2.1708
13. Mousavi S. K., Javadzadeh A., Hasankhani H., Parizad Z. A. Relationship between learning styles and clinical competency in nursing students. *BMC Medical Education*. 2024 Apr 26;24(1):469. doi:10.1186/s12909-024-05432-z
14. Munangatire T., Jacob V., Tomas N. Perceived competence and related factors affecting the development of the clinical competence of nursing students at two university sites in 11 Namibia: a cross-sectional study. *BMC Medical Education*. 2024 Jul 9;24(1):743. doi:10.1186/s12909-024-05729-z
15. Sümen A., Adibelli D. The effect of case-based teaching method on professional competence and clinical decision-making levels of public health nursing students: A sequential explanatory mixed-methods study. *Public Health Nursing*. 2024 May-Jun;41(3):446–457. doi:10.1111/phn.13301. Epub 2024 Mar 7
16. Forsman H., Jansson I., Leksell J., Lepp M., Sundin Andersson C., Engström M., et al. Clusters of competence: Relationship between self-reported professional competence and achievement on a national examination among graduating nursing students. *Journal of Advanced Nursing*. 2020 Jan 28;76(1):199–208. doi:10.1111/jan.14222